

Ecce plus quam Salomon Hic ex Clement: VI. Papæ Elog:

PYTHAGORICUM

Nāi Kāi Oř

EVANGELICUM

EST & NON

D I V O

T H O M Æ
A Q U I N A T I

DOCTORI ANGELICO

applicatum,

&

SERMONE PANEGYRICO

deductum

In templo S. ÆGIDI^H, Sac: Ordinis Prædicatorum Vetero-Pragæ

P. AMANDO FRIDENFELS, Sac: Ord: Præmonstrat: Regiæ Ecclesiæ Strahoviensi: in Monté Sion Canon: Philosoph: necnon SS. Theologiae Professore.

Die 7. mensis Martij. Anno 1692.

VETERO-PRAGÆ. Typis Archi-Episcopalis Seminarij, in Collegio S. Nor-

SUB AUSPICIIS
ILLUSTRISSIMI AC EXCELLENTISSIMI
DOMINI, DOMINI

ROMEDII
CONSTANTINI
Sacri Romani Imperij
C O M I T I S

De

Thun/

Domini in Choltitz, Castelphunt, Super-
riori & inferiori Marckersdorff.

SAC: CÆSAREÆ MAJESTATIS ACTUALIS

CONSLIARII
CAMERARII,

Et in inclito Regno Bohemiæ

REGII LOCUMTENENTIS,

Necnon in præsentibus Regni Comitijs

COMMISSARIICÆSAREI,

flamib Domini ac Patroni Gratiosissimi.

Qui FECERIT & docuerit, Magnus vocabitur. Matt. 5.

NOBILIS. **D**um loquitur THOMAS, vulgaris dictio non est,

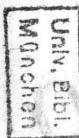
NOBILIS est Rhetor nobilitate placet.

Dum scribit Thomas, censurâ est liber ab omni,

An non tunc LIBER BARO vocandus erit?

Dum dictum FACTUM comicitatur, fit COMES, & tunc

BARO. Ad magna de Thun pertinet ille Domini.

THEMA.

Sit sermo vester EST, EST. NON, NON. Matth. 5.

ST EST! NON NON! *Quid vult seminiverbius iste dicere?* I.
popit & tollit, exstruit & destruit; annuit & renuit, affirmat
& negat, vix os aperit, & jam sibi contradicit. *Novorum de-* Actor. 17.
moniorum videtur Annunciator esse. Ita Epicurei & Stoici
philosophi taxabant Doctorem gentium. Non sum ego
Doctor gentium, sed duxtor non entium, repeto quod dixi
EST, est, Non non! *Audio vos AA:OO: me cum Areopagitis ita alloquentes.*

*Possimū scire, quæ hac est nova, quæ à te dicitur doctrina? nova enim quadam in-
fers auribus nostris.* Non sunt hæc nova A: O: *nihil sub sole novum, nec valet Eccles. 1.*

quisquam dicere: ecce hoc recens est. **E**ST & non vetustissima sunt: nam Deus
qui summè **E**ST antiquissimus & æternus est, & ipsum creaturarum **N**on
est, novum non est, sed Deo coævum & coæternum. Resumo igitur an-
tiquam parabolam, repeto veterem Lyram, & Angelico Doctori hodie ac-
clamo **E**ST EST! NON NON. Per opposita juxta se posita Doctoris Angelici
Dignitas magis elucesceret. **E**ST D. THOMAS grande orbis prodigium, qui-
libet illius articulus octavum mundi miraculum **est**, hoc ipsum inter mira-
cula computandum venit, quod ait Seneca: *Tota hujus mundi concordia,* Natural.
ex discordibus constat. Declarat hanc veritatem Ecclesiasticus sequentibus qq. L. 7.
verbis: *In omnibus operibus Altissimi: bina queque videas, quorum unum repugnat
alteri;* sic versio Tigurina, Syrus autem ita verit: *Manifestavit Deus opera
sua omnia bina unum contra unum,* Licebit igitur & mihi in Laudibus D.

D. THOMAS adhibere antitheta, de quibus M.S.P. Augustinus taliter loquitur: *Lib. i i. Ci-*
Antitheta in ornamentis elocutionis sunt decentissima, quæ latine appellantur op- vit. c. 18.
posita, vel contraposita; sicut ergo ista contrarijs opposita sermoni pulchritudi-
nom reddunt, ita quadam non verborum, sed rerum eloquentiæ contrariorum
oppositione, seculi pulchritudo componitur. Decentissime ergo D. THOMAS
acclamare possum hæc Antitheta: **E**ST EST! NON NON! Parva quidem
hæc est lectio, sed magna subest intellectio, de hoc Pythagorico **E**ST & **NON**,
notanter canit magnus Ausonius:

EST & **NON** cuncti monosyllaba nota frequentant,

His demptis nihil est, hominum quod sermo voluet,

Qualis vita hominum duo quam monosyllaba versant!

In Eidyll.

Si de consilio imò de præcepto æternæ veritatis loqui velim, nihil aliud
proferre possum nisi est! est! non, non. Incarnata enim Sapientia, disci-
pulis ad prædicandum missa hanc inculcavit Lectionem: *Sit sermo vester* Matth. 5.

Est est. Non non. Ad prædicandum ac deprædicandum D. THOMA
hodie missus sum; siam Ordinis Prædicatorum & cum Discipulis Domini,
sermo meus erit: **Est est. Non non.** Ero prædicator, magna tamen inter
me & vos Religiosissimi P. P. Prædicatores erit distantia, ac inter **Est** &
Non, oppositio. Vos estis Ordinis S. Dominici, per mysteriosum canicu-
lum præfigurati, adeoque estis **canes Domini canes**, seu **canae Domini**, ut cum Au-
In Psal. 67. gustino loquar: **canes laudabiles fidem servantes Domino suo, & pro ejus do-**
Izai. 56. **mo contra inimicos latrantes.** Ego **cans** vocalis non sum, sed propter dicendi
Apocal. 4. imperitiam sum **canis mutus.** Vos estis **Domini cani**, seu **Domini Seni-**
Sap. 4. **ores Apocalyptici**, apud **Dominos canos**, **cana antiquorum requiescit Sa-**
Epiſt. 106. **pientia.** Soli capitibus mei **crines cani** sunt, & **non sunt apud me cani sen-**
ſus hominis. Non sum Prædicator, sed prædator, illud quod per **Eſt** pono,
per non eſt tollo, & ut ingenuè veritatem cum magno Aurelio fatear: Erubefco dicere quod sum, & non andeo dicere quod non sum. Odi quod sum, &
non sum quod amo.

III.

Nihilominus præceptō Domini animatus de D. THOMA dicam est est,
non non! erit hæc contradictionē sine omni contradictione, ipsa oppositio fiet
compositio, valorem suum obtinebit tam **esse**, quam non **esse**. Quod
dum præstare aggredior, ad Te sermonem meum converto Doctor Angelice!
Plenus es **ſpiritu veritatis**, ego verò **ſpiritu contradictionis**. In magna
triusbe, & populosa civitate, de te ex hac cathedra jam tertio declamo:
unde plus quam semel expertus sum, & cum Regio Psalte, pro ingeniorum
varietate, vidi contradictionem **in civitate**. O! Doctor Angelice, dum de Te
peroro, hoc unicum oro, **Eripe me de contradictionibus populi, protege me à**
Pſal. 54. **contradictione linguarum, nè propter contradictionem, linguae exacuantur**
Pſal. 17. **mea contra dictione;** si verò in tam numerosi populi frequentia, in magnoru-
Pſal. 30. **m virorum præſentia** mea defecerit eloquentia, & nihil ad Rem, mera
protulerit **non Entia**; **veſtra mihi A:AO:O: succurrat benevolentia**, & ut ad
Rem dicam subministret **Entia**. Faveat mihi tua Celsissime Princeps Cle-
mencia, utinam brevi **Eminentia**! **veſtra Illustrissimi Regni Proceres Ex-**
cellentia, **veſtra Reverendissimi Præfules in superlativo Reverentia**, **veſtra**
Viri Præstantissimi Magnificentia, & **veſtra Doctissimi Professores &**
Leſtores Sapientia. O quam vereor, nè sine aliquorum Auditorum dis-
plicentia, nequeat laudari D. THOMA Sententia, ab illis humanissime pe-
to, ut mihi concedatur indulgentia, & si hæc impetrari non possit, dico
Patientia! Vos autem omnes Thomistica Scholæ Fautores gratiosissimi ob-
sequiosissimè oro, ut mihi hodie confundenti **Eſt & Non**, permiscenti
Entia & non Entia, **veſtra faveant silentia**, & ut benevolia mihi conce-
datus

daruraudientia, quemlibet auditorum humanissimè requiro dicendo, Au-
di, Entia.

De nihilo nihil ad rem dixit, quicunq; dixit: ex nihilo nihil fit. Ex nihilo omnia facit Deus. Quidquid fit, ex nihilo sui fit, omne factum esse, præcedit non esse, prius nobis convenit particula Non quām Est. Communis Divo Tuo Nobilitas. M E cum reliquis mortalibus origo, est grande nihil. Omnes in hoc gene- 2. Mich. 7.
re Grandes Hispanie sumus, in gentilitio nostro insigni gestantes grandem Nullam. Si propinquorem quāramus scaturiginem, pulvis sumus, & in hoc omnes Pares Franciæ sumus. Pulvis eramus antequam essemus, ante pulverem eramus nihil. Ex nihilo prodivimus, nostrum Esse descendit & non esse. Si verò à communi esse transitum fecerimus ad particulare esse, deprehendemus D. THOMÆ Nobilem & Comitem Esse. Verè THOMAS Comes est, quia virtus illius Comes est, verè habet Illustriss. Contra Cen-
tum Esse. Nam D. Hieronymo Summa nobilitas est, clarum virtutibꝫ esse. Reclamant. R. de Re-
esse. Recè pronunciat Aristoteles: Nobiles illi videntur esse, quibus ma-
jorum virtus inest. Qui ergo vult nobilis esse, illi debet virtus inesse; nam pub. ille nobilis non est, cui virtus non inest.

Quid sibi velit inesse, ostendit Parvulus THOMAS per Esse * nam fortui-
to repartam chartulam, Salutatione Angelicâ inscriptam, avidissimo ore
deglutivit, judicans hunc bolum dignum esse, quem Effet, * nec gratio-
rem cibum potuisset THOMAS Esse*, quām in Maria Verbum incarnatum, à
quo provenit omne Esse. Illum enim præ amore devorat & * Esse qui
Suavis Dominus & totus amabilis EST. Liceat mihi AA. OO: pro con-
dimento hujus salutatis boli unico grano salis abuti & dicere:

Propter EST EST * Adam morti traditus est.

propter EST EST * THOMAS vitæ redditus est.

Praeludia hæc erant futuri Esse & Non esse. Abjectis enim puerilibus
Ante-prædicamentis, Sacrum ingressus Prædicatorum Ordinem, Locum in-
venit in Sancto Prædicamento. Exemplaris illius conversatio, semper in bo-
no fuit prædicato, ostendit se esse ns prædicabile & prædicamentale. Non ligiolus.
carent Religiosa prædicamenta suis postprædicamentis, in quibus agitur
de contrarijs & oppositis. Tota Religiosorum vita congeries contrario-
rum est, caro pugnat adversus spiritum, & spiritus adversus carnem: pura est Galat. 3.
contradictio, merum esse & non esse. Tria Religionis Vota involvunt
contradicitoria tota, in illis abnegatio mundi, abnegatio sui, abnegatio
propriæ voluntatis, denique affirmations negationibus permiscentur.
THOMAS. Voto castitatis obstrictus in carne vivens sine carne, ostendit se
Hominem esse, & non esse. THOMAS per votum paupertatis renun-
tiants

2. Corint. 6. tians proprietati, computatus est inter nihil habentes & omnia possidentes;
& sic demonstravit sedivitem, & non divitem esse. THOMAS per Votum obediētia abnegans propriā voluntatem, declaravit se liberē velle, nunquam velle, proprio duci velle, & hoc unicum suum esse velle, nunquam sequi velle, propriū velle, sed semper alienum velle. Ecce! velle & non velle. THOMAS per Professionem Religiosam abnegando seipsum; propriū esse rededit ad non esse: ita ut nec quidem se ipsum agnoverit, cum Apostolo dicens: *Vivo ego iam non ego.* Denique

Galat. 2.

THOMAS mundo mortuus, vixit DEO, cum mellifluo Doctore se taliter explicando: *ad alia omnia mortuus sum, quæverò sunt Christi, me vivum invenient.* Ecce! mortuum & vivum, esse & non esse. THOMAS amans permanere mundus, non amavit ea, quæ amat Mundus. Volens retinere cor mundum, ad cor non admisit Mundum. Sciens, quod ille non possit esse mundus, cui placet Mundus, & citò fieri in mundum, qui tangit Mundum. Approbat hunc sensum S. Augustinus dicens: *Si delectat te Mundus semper vis esse immundus, si autem non delectat te hic Mundus jam tu es mundus.*

Tract. 38.
in Joau.

VII.
Confan-
guineo-
rum per-
secutio.

Fugit ergo D. THOMAS Mundum, sed Mundus insequitur fugientem, & fugitivum affecitus inter blandientis matris amplexus, inter rabiētium fratrum minas, ardo carceri includit. O THOMA! qualem tecum Mundus exercet contradictionem?

De conso-
lat. ad Helv.

VIII.
Pugna ca-
stitis.

Nē THOMAM perdat, THOMAM per vincula servat, ut per vincula perdat.

At ideo servat THOMAM, ut per vincula perdat. Verū THOMAS non potest claudi carcere, qui mundo non potuit claudi. Quid dico carcere? dictioni meæ se rursum insinuat est & non. Ille Locus, qui carcer est, præsente THOMA carcer non est. Si enim de incarcerato Socrate dicere Seneca non dubitavit: *Non poterat carcer videari, in quo Socrates erat.* Rectius ego dixero: non potuit carcer videri, in quo THOMAS erat.

Sed quid non excogitat infelix Mundi astutia? THOMAM, quem totus Mundus capere non potuit, vili muscipulâ capere tentat. Introducit infamis foemina, quam S. Chrysostomus recte muscipulam diaboli appellavit. O quām magnos glires parva sēpē capi muscipula! Ut THOMAS trahatur in Mundum, scortum adhibetur immundum, & ipse Mundus objecto non mundo utitur. Quid facturus es innocentissime THOMA? de magno agitur transitu ab esse ad non esse. Inter Ens & non ens, distantia penè est infinita. Si fortissima Petra, aut Angelus non es, brevi non eris id, quod James. Et nec sic quidem satistutus es, si non plūs, quām Petra,

Petra, vel simplex Angelus es. *Si Petram Ecclesiae feminam tentans evertit;*
Nam ut præclarè loquitur magnus Aurelius: *Venit ad temptationem, & In Iul. 140
jam Petrus interrogatus, non ab aliqua magna potestate, sed ab infimo mancipio à
femina, ab ancilla interrogatus succubuit.* Feminæ ipsos tentant & vincunt
Angelos; nam ut Sacer Textus refert, *cum vidissent filij Dei filias Hominum, Genes. 6.
quod essent pulchrae, amore illarū capti sunt.* Hos filios Dei Angelos suis op-
mantur, Justinus, Clemens Alexandrinus, Tertulianus, Lactantius & alij.
Quomodo subsistent Homines, si Angelos superant formosæ Angelinæ? ipsi
Dij conversationem feminarum timent, quia teste Catone Uticensi, *Si
Mundus Effet absque feminis, conversatio nostra non Effet absque Diis.* O
THOMA agitur hic de beatissimo Esse, & infelicissimo Non esse. Unum
Nihil tibi cavendum est, per quod potes fieri nihil. Audi S. Augustinum
de hoc nihilo, non nihil dicentem: *peccatum nihil est, & nihil sunt Ho-* *Tractat. 1.
mines, dum peccant. Hæc negatio est malignantis natura, quidquid post se repre-
rit, destruit.*

Frustra de THOMA sollicitus sum AA: OO: Ille enim est Angelus altioris ordinis, quam ut à feminâ in nihilum redigi possit. Est Angelus positus Victoria in medio lapidum ignitorum; unde arrepto ignito titione de impuro igne, castitatis, ignibus triumphat. Non potuit de THOMA actum esse, qui ostendit se Ezech. 28. castitatis Actum purum esse, neque THOMAS actum agit, dum de Venere triumphos agit, & fugatà Vulcani adulterâ in malam crux, sacram crucis signaculum nigro carbone in pariete depingit, candidissimæ innocentia tropæum. Vide A.A, O.O, Opposita! nigra crux castissimi candoris signum est, & castitatis candor in nigra cruce triumphat. Coram hoc triumphali signo in genua provolutus THOMAS, non sibi, sed Deo adscriptus victoriam, humillimâ devotione cum Doctore gentium exclamans. Non ego, sed gratia Dei mecum. O gloriosum Esse & Non Esse. Dum dicit Non ego, negat se viætorem esse, cum subjungit, grazia Dei mecum: fatetur se viætricis gratiæ cooperatorem esse. Et ita D. THOMAS libidinis Victor est, & vanæ gloriæ mancipium non est.

Post tam insignem victoriam THOMAS de manibus persequentium se elapsus; ad pristinum redivit Esse, & Sacrum Prædicatorum reassumens D. THOMAS habitum, vix non in dubium revocavit illud solenne axiomâ à privatione mas Bosc ad habitum non datur regressus. In hoc Sacro Ordine tantos in Sanctitate mutus, & doctrina progressus fecit, ut Cardinalis Beffarion illum appellare ausus sit inter Santos doctissimum, inter doctos Sanctissimum, dubiumque reliquerit, quodnam in illo maior fuerit, an tam doctum, an tam Sanctum esse Magna hic animum meum subiret admiratio, cur THOMAS toto studio-

Eccle. 2.

rum suorum tempore tam altum tenuerit silentium, ita ut Bos mutus à condiscipulis fuerit appellatus, nisi perspicerem in THOMA non solùm Esse; sed etiam Non Esse, laudabile esse: & ipsas privationes THOMA Laude suā non privare. Unde privationes Laude suā non privat magnus Augustinus, dum ait: *Etiam privationes rerum sic ordinantur in universitate natura, ut non indecenter vices suas habeant: tempus tacendi, tempus loquendi.* Veniet olim tempus loquendi, & hic Bos mutus ingentem mugitum edet, quem totus orbis obstupescet. Ego non recuso fieri Afinus, ubi THOMA s' est Bos mutus.

XI.
D. THOMAS
divina do-
ctrina.

Joan. 7.

Actor. 12.

2. de Nat.
Deor.

Exodi. 3.

6. 12.

1. Joann. 1.

Siluit haec tenus THOMAS, & in silentio Divinam concepit doctrinam, sapientissimae prolis fecundissimus genitor. Quid dico genitor? portius receptor, quia Thomisticæ Sapientiae Pater, DEUS est; nam teste Joanne XXII. *non absque speciali DEI infusione illi est communicata.* Etiam h' est & non, locum suum inveniunt: D. enim THOMAS rectè dicere potest: *doctrinam ea, non est mea, sed illius est, à quo omnis sapientia est.* Rupto silentio THOMAS loquitur, & heretici obmutescunt, THOMAS loquitur, & Scholæ obstupescunt, THOMAS loquitur, & crepitacula conticescunt, THOMAS loquitur, & ex omnibus mundi partibus Academiæ acclamant Dei voces & non hominis. Potiori jure de THOMA dicere possum, quod Cicero de Platone effatus est: *audiamus Platonem quasi quendam Deum Philosophorum; audiamus THOMAM quasi quendam Deum Scholasticorum.* Sicut enim propter *Sum Sum*, est est: Ens Entium DEUS est; Ita propter Sapientiam, quæ in THOMA EST, THOMAS quidam Scholasticus Deus est. Alpha & Omega DEUS EST, THOMAS in suo nomine non aliam includit vocalem, nisi Alpha & Omega, THOMAS igitur in vocalibus suis DEUS EST. Praclarè dixit Empedocles, sapiens quidam Deus est; unde Divus THOMAS, quia sapiens in superlativo, supra omnes Doctores elatus, Sapientissimus est, Scholasticus quidam Deus est. Porrò Sapientissimum THOMAM esse pronuntiavit Clemens VI. dum illi sequentia Ecclesiastici verba applicuit: *Cum esset Sapientissimus, docuit populum. DEUS lux est, & tenebra in eo non sunt illæ.* THOMAS suffragante Pio Quinto, clarissimum Ecclesiæ Lumen est; quod tenebras hereticos dissipavit. THOMAS igitur inter Scholasticos Deus est, & inter Deos lucidissimus Phœbus est. Si errare humanum est, certè nunquam errare divinum est. THOMAS igitur tanquam Scholarum Deus venerandus est, qui nunquam in scriptis suis errasse deprehensus est, Testimonium perhibente Clemente Octavo, THOMAS sine ullo profus scriptis errore. Plus dicam. DEUS Prima veritas est, Divi THOMA doctrinæ

doctrina juxta Innocentij VI. oraculum habet PRÆ reliquis veritatent sentiārum. Si habet in veritate PRÆ, habet in veritate PRIMAS; adeoque THOMAS in Scholis prima veritas, & Scholaisticus Deus est, DEUS author miraculorum est. THOMAS ex mente Joannis XXII. quot scripsit articulos, tunc fecit miracula; proinde in scriptis suis mirabilis quidam Deus est. Toti universi Rector Eximius teste Laetantio Deus est Famosissimarum Universitatum Rector Eximius THOMAS est; qui hoc Rectore regitur, nunquam invenitur à veritatis tramite deviisse, ait Innocentius VI. In Scholaistico igitur regimine THOMAS Deus est. Proclamat Apuleius Philosophus Platonicus: Deus est unus & omnia. De Sancto THOMA effatur Gennadius, Patriarcha Constantinopolitanus: THOMAS unus in star omnium est. Qui unus & omnia est, DEUS EST: THOMAS igitur, qui unus in star omnium est, inter Scholaisticos Deus est. Mirabilem sanè de L. I. de doct. DEO Cardinalis Chusanus profert sententiam dicens: Manifestum est, ignor. c. Deum esse omnium complicationem, etiam contradictionum. In Divinis enim 20. Est & non est, incomprehensibile mysterium est. Pater DEUS EST, Filius DEUS EST, & tamen Pater Filius NON EST. THOMAS igitur à Sapientiae suæ mysterio non excludit, Est & Non est, quia mysteriosus quidam Deus est. De DEO canit mater Prophetæ Samuelis, DEUS I. Reg. 2. Scientiarum Dominus est. S. THOMAM Societas JESU, secundissima Prophetarum Parens, Congreg. 5. cœn. 56. testatur, esse Principem Theologorum; deferendo Principatum, offert illi Theologiae Dominum. THOMAS itaque Theologorum Dominus, & quidam Deus Scientiarum est. Jam non miror, cur Sacra JESU Societas, quæ maximè divina est, tam arctè divina D. THOMÆ amplectatur oracula: Facit illa omnia ad majorem Dei gloriam, unde etiam huic Scholarum Dœo debitam non subtrahit venerationem. Imò regula 9. provincialis decernit, non esse ad cathedras Theologicas promovendos, nisi qui erga S. THOMAM bene affecti fuerint, qui verò ab illo alieni sunt, vel etiam ejus parum studio, à docendi munere repellantur. Repellitur à docendi munere, qui D. THOMÆ dat repulsam. Reputationem perdit, qui reputat se aliquid esse, cùm nihil sit, non attendens illud Apostoli monitum: Si quis existimat Galat. 6. se aliquid esse, cùm nihil sit, ipse se seducit. Qui se seducit, non rectè se ducit, imò abesse ad non esse deducit, amittit illud, quod est, & non sit illud, quod non est. Saluberrima hæc est magni Hipponeensis Episcopi lectione: cùm putamus nos aliquid esse, cùm nihil sumus, non solum non accipimus Tract. 10. quod non sumus, sed amittimus quod sumus. Nihil efficit, qui à S. THOMA in Joau. deficit, hæc defectio nulla est effectio, non sunt in illa effectus, sed defectus, & usq.

12. civit. & ut loquitor magnus Aurelius: non habent causas efficientes, sed deficientes.
c. 7. THOMAS Scholarum Deus est, etiam hic præceptum valet, non habe-
Deuter. 5. bū Deos alienos, id est, Pallades ex proprio cerebro enatas, neque proprij
ingenij sculptile, ut adores illud. Quid dicam de Spiritu Subtilitatis, qui se
Divo THOMAS opponit? & contra illius Est Est? reclamat Non Non?
scripsit Angelicus Doctor approbante Clemente VI. multa utilia: ex con-
traria parte opponuntur multa subtilia, ST. Silentium! compescere linguam,
Epist. 83. tace! tace Seneca! senex nimium criticus es, hanc ferendo censuram: mul-
ta inutilia ipsa Subtilitas reddit. Habet apicula subtilitatis aculeum cum
mellis utilitate conjunctum. quis nescit subtilem Scotum esse Doctorem
magnum? magnus quidem Doctor est, sed paulo minoratus ab Angelis,
Angelicam non intrat Hyerarchiam. Si auderem effari quod sentio: dice-
rem Subtilem Spiritum esse superiorem Homine, sed Angelo inferiorem,
habere intellectum supra Hominem, non tamen intelligentiam Angelicam pa-
rem. Reponamus tamen Subtilissimum Spiritum inter Angelos. Non plus
ultra! D. THOMAS Scholasticorum Deus est, hoc ccelum non patitur
duos, quisquis Deus non est, longè minor DEO est.

XII. Quia verò DEUS non tantum scientiarum, sed etiam conscientiarum Do-
minus est, D. THOMAS scientiarum Dominus sine unione charitatis
cum conscientiarum Domino, se non reputavit DEUM, sed nihil esse, illa
Doctoris gentium firmatus Sententiā: Si habuero omnem scientiam, & nove-
l. Corinth. rim mysteria omnia, charitatem autem non habuero nihil sum. Verè creatu-
13. ra nihil est, quæ suo Creatori conjuncta non est, qui solus verè est. Hujus
rei veritatem æterna veritas declaravit, Sanctam Catharinam Senensem
Cornelius à interrogando: Nō sin filia quis sim ego? qua tu? ego sum, qui sum, tu es illa,
Lap. in cap. qua non es. Eleganter ad propositum Cornelius à Lapide, sicut nomen DEI
3. Exodi. est Esse, ita creaturarum nomen est, Non esse. Si interrogetur Homo, An-
gelus quis es? qui vocaris? respondere debet, meum nomen est, NON ESSE, ego
vocor NON SUM. Et hæc est ratio, cur D. THOMAS DEO crucifixo interro-
ganti, qua erit merces tua? responderit, non alia nisi tu Domine. Profecto
rem magnam postulasti Doctor Angelice. Scio quorsum tendas per Non alia,
declinare vis Non esse, horres intitulari non sum, ideoque illum pro mer-
cede postulas, qui bis dicit SUM SUM, Magna enim exclamat Hippomenis
Exodi 3. Episcopus hominis miseria est, cum illo non esse, sive quo non potest esse. Pe-
L. 14. Trin. tis per charitatem conjungere tuum non esse, cum summo esse, deside-
c. 12. ras per dilectionem unire tuum non sum, cum illo, qui dicit SUM SUM,
Verbum SUM & EST, in sermone copula est, conjungens duo extrema,
Facta est tibi propositio, qua erit merces tua? THOMAS Servus, DEUS Do-
mi-

minus, duo sunt extrema, pere **verbū sum**, desidera copulā, postula unio-
nem, tunc enim primō acceptur⁹ es **divinum esse**, postquā per charitatis co-
pulam fact⁹ fueris cum DEO unde esse. Obtinuit **D. THOMAS** ab eo, qui **Est**,
verbū sum; iteratum sum, repetitum sum. Cum veritate enim dicere po-
test; hæreticæ falsitati obsum, Catholicæ veritati profum, doctrinæ Schola-
sticæ præsum, divinis mandatis subsum, meis sequacibus adsum, nulli illorū
desum, per charitatē DEO insum, visibilium & invisibilium hostiū vīctor su-
pesum. A DEO provenit toties repetitum **sum**, de quo cum magno Aurelio Epist. 53.
D. THOMAS exclamare potest: DEI dono **sum**, quidquid laudabiliter **sum**.
Ostendi **D. THOMAS** quandam Deum esse, ille autem etiam meminit se XIII.
mortalem esse, illud observans Senecæ oraculum: me Hominem tunc maximè
e cogitabo, cùm Deus undiq; salutabor. Sapiens enim teste eodem Philosopho, exceptā
immortalitate, est similis DEO. Moritur doct̄us pariter ut indoct̄us: inter mortales
nemo est immortalis; vita nostra, continua mors est, transitus est ab Eſe, ad
non Eſe. Nemo nostrū (inquit Seneca) idem est manū, qui fuit pridiē, quid-
quid vides, currit cum tempore, nihil ex his, qua videmus, manet. Ego ipse, dum pient.
loquor mutari ista, mutatus sum. Nihil brevius de **D. THOMAS** dicere potui Eccles. 2.
quam **Est**, & tamen dicendo **Est**, incidi in **Non Est**. Auscultate A:A:O:O:
ingeniorum Phœnicem Augustinum de hac horula, quam mihi gratiosè do-
nasti, ita differentem: quid mihi de hora ista, qua nunc peragitur, dabis? cui co-
mitta hoc verbū & dicam **EST**, cùm dicū ipsum **EST**, certè una syllaba est, & momē-
tum unū est, & tres literas habet in ipso iclu. Ad secundā hujus verbi literam non
venis, nisi prima fixita fuerit, tertia non sonabit, nisi & secunda transverit, quid
mihi de hac una syllaba dabis? & tenes dies, qui unā syllabā non tenes! Non detine-
bo vos ultrā A:A:O:O: cùm non possim uham syllabam **Est** tenere. Moritur
THOMAS, & amplius **NON EST**, ut per hoc **NON Eſſe**, transeat ad melius Eſſe. Lib. 3. de
Apertissime hoc declarat magnus Aurelius, dum ait: quanto amplius esse a- liber. arbit.
maveris, tanto amplius vitam aternā desiderabis. Desiderat **D. THOMAS** dissol- cap. 7.
vi suum esse, & esse cum Christo. Moritur **THOMAS** morte Justorū, bene scrip- Num. 23.
vit, bene dixit, bene vixit, bene moritur; quia libenter moritur: nam vel ipso Senec. Epist.
Ethnico Philosopho teste: bene mori, est libenter mori. Debitū naturæ solvens 62.
D. THOMAS, hanc vobis A:A:O:O: legat M.S.P. Augustini sententiam: quam Serm. 11.
nihil est **Homo**! & hoc dicit ipse **Homo**, & non corrigit se **Homo**, ut non nihil, sed de diverso.
aliquid sit **Homo**. Cessavit **D. THOMAS** **Homo** esse, & beatè cessando ostendit, c. 8.
quod melior sit finis rei, quam principiū. Utinam A:A:O:O: idem de hodi- Eccles. 7.
erna dictione mea, ex Vulgata editione afferere possem dicendo: melior est fi- Verſio can-
nis orationis, quam principiū. Vel ut clarius ad propositū vertit S. Hieronym⁹: pensis.
meliores sunt in dicendo Epilogi, quam exordiū. Sermo me⁹ multis defectib⁹ ob-
noxii⁹ per **Est** & **Non** seu aperuit Exordiū, utinam melior successu per **Est**
& **Non**, Epilog⁹ claudatur. Finaliter dicam **Est** & **Non**. Tho-

XIV.
Elogium
D. THO-
MAS.
2. Corinth. 6.
Eccles. 3.
Matth. 18.
Ibid c. 5.
1. Reg. 15.
Luc. 10.
Psal. 67.
Matt. 13.
Eccles. 30.

THOMAS NON EST infans, quia facit ineffabilia, NON EST vir, quia ex Confessarij testimonio innocens tanquam puer quinq; annorum, EST utrumque infans per innocentiam, & vir in perfectione. THOMAS NON EST Angelus, quia est mortalibus, NON EST Homo, quia vita dicit Angelicam, EST utrumque: Homo est Angelus, & Angelus Humanus. THOMAS NON EST dives, quia est inter nihil habentes, NON EST pauper, quia numeratur inter omnia possidentes, EST utrumque: pauper est in numero & dives in Numine. THOMAS NON EST vocalis, quia Bonus mutus, NON EST mutus, quia proclamar, conclusus est contra Manicheos, EST utrumque qui novit tempus tacendi, & tempus loquendi. THOMAS NON EST Magister, quia a SS. Apostolis Petro & Paulo eruditur, NON EST discipulus; quia est quintus Ecclesiæ Doctor, EST utrumque: quæ divinitus didicit, humanitas docet. THOMAS NON EST Sol, quia lucet in nocte ignorantiae, NON EST Luna, quia ut illa non mutatur, EST utrumque: causat clarissimam Scientiam Dei, & illuminat ignorantem noctem. THOMAS NON EST magnus, quia effectus est sicut parvulus, NON EST parvus: qui enim fecerit & docuerit, magnus vorabitur, EST utrumque: parvus est in oculis suis, & magnum corum Domini. THOMAS NON EST Doctor novus, quia Sapientia in antiquis habitat, NON EST antiquus, quia errante correxit antiquitatem, EST utrumque tanquam Scriba doctor profectus de thesauro suo nova & vetera. THOMAS NON EST vivus, quia decessit ex vivis, NON EST mortuus, quia vivit in libris, EST utrumque: mortuus est & quasi non est mortuus: simile enim reliquit post se, Summus Summam. THOMAS NON EST in militante Ecclesia, quia in celis triumphat, NON EST in triumphante, quia adhuc cum hereticis in terris pugnat, EST utrumque in terris stringit calamus, in celis tenet palmam.

XV.
Epilogus.
Eccles. 7.
2. Corinth. 8.

Finio sermonem, & vestro A:A: Sapientissimi submitto judicio discernendus, utrum illi conveniat supradicti citatus Ecclesiastæ textus, melius est finis Orationis, quam principium. Nam ut hunc locum vertit Thaumaturgus, Sermo non in principio, sed cum ad calcem venerit laudandum est. Sed ut video loco laudis a Doctore gentium vituperium reporto, & reprehensionem. Respusit ille thema Orationis meæ, rejicit EST & NON, hasque duas particulæ afficit notam levitatis. Ita enim ad Corinthios scribens expostulat: nunquid levitate usus sum, ut sit apud me EST & NON? Fidelis autem DEUS, quia Sermo noster, qui fuit apud Vos, non est in illo EST & NON. O magne Doctor Gentium! ego infimus idiota, humillima devotione a te hoc egregium accepto capitulum. Promitto emendationem, non aliud dicam, nisi EST! adversarijs D. THOMÆ particulas NON NON, resignabo; semper de D. THOMÆ exclamabo EST! EST! Reclamate Thomisticæ Scholæ Subtilissimi Antagonistæ NON! NON! propter meum EST, EST, & vestrum NON, NON minime nobis erimus oppositi. Ego dicendo EST, affirmo, vos reclamando NON NON, pariter mecum affirmatis, duæ enim negationes una faciunt affirmationem. An non pacificè disputatio nostra finita